

گزارش روزانه بازار نفت گاز پتروشیمی

IR OIL NEWS
MARKET

تاریخ: 3 دی 1403

افزایش قیمت نفت با کاهش تورم و امید به تسهیل سیاست‌های اقتصادی

قیمت نفت در روز دوشنبه با توجه به کاهش تورم در آمریکا و افزایش امیدها به تسهیل سیاست‌های پولی رشد کرد، هرچند پیش‌بینی‌ها از مزاد عرضه در سال آینده همچنان فشارهایی را بر بازار وارد می‌کند.

قیمت نفت برنت با ۳۶ سنت افزایش (۰.۵ درصد) به ۷۳.۳۰ دلار در هر بشکه رسید. نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا نیز با ۳۹ سنت افزایش (۰.۶ درصد) به ۶۹.۸۵ دلار در هر بشکه معامله شد.

نقش تورم و سیاست‌های پولی در رشد قیمت‌ها

تونی سیکامور، تحلیلگر بازارهای IG، گفت: «دارایی‌های ریسکی از جمله معاملات آتی سهام آمریکا و نفت خام، هفته را با قدرت بیشتری آغاز کرده‌اند.»

او اضافه کرد که داده‌های تورم پایین‌تر از حد انتظار، نگرانی‌ها درباره سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو را کاهش داده است. همچنین تصویب قانون پایان تعطیلی موقت دولت آمریکا در سنای این کشور به تقویت اعتماد در بازار کمک کرده است.

فشارهای هفته گذشته بر بازار نفت

هفته گذشته، هر دو شاخص نفتی بیش از ۲ درصد کاهش یافتند. این افت ناشی از نگرانی‌ها درباره رشد اقتصادی جهانی و تقاضای نفت بود که پس از اظهارات محتاطانه بانک مرکزی آمریکا در مورد سیاست‌های پولی تشدید شد.

علاوه بر این، گزارش شرکت سینوپک، بزرگ‌ترین پالایشگاه آسیایی، مبنی بر اوج مصرف نفت چین تا سال ۲۰۲۷ نیز بر قیمت‌ها تأثیر منفی گذاشت.

تحولات در عرضه نفت اروپا

گزارش‌هایی از رفع مشکلات فنی خط لوله دروژبا که نفت روسیه و قزاقستان را به اروپا منتقل می‌کند، نگرانی‌ها درباره عرضه را کاهش داد. این خط لوله که پیش از توقف روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت انتقال می‌داد، روز شنبه فعالیت خود را از سر گرفت.

وزیر امور خارجه مجارستان نیز تأیید کرد که تأمین نفت به این کشور از طریق دروژبا دوباره آغاز شده است.

افزایش فشارهای ژئوپلیتیکی

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، از اتحادیه اروپا خواست واردات نفت و گاز از آمریکا را افزایش دهد و تهدید کرد که در غیر این صورت تعرفه‌هایی بر صادرات اروپا اعمال خواهد کرد.

او همچنین با انتقاد از نرخ‌های بالای کانال پاناما، تهدید کرد که کنترل آمریکا بر این گذرگاه را مجدداً اعمال خواهد کرد. این اظهارات واکنش شدید رئیس‌جمهور پاناما را به دنبال داشت.

چشم‌انداز بازار نفت در سال آینده

طبق گزارش شرکت بیکر هیوز، تعداد دکل‌های نفتی فعال در آمریکا هفته گذشته با یک واحد افزایش به ۴۸۳ رسید که بالاترین سطح از ماه سپتامبر است.

با این حال، تحلیلگران Macquarie پیش‌بینی می‌کنند که مازاد عرضه در سال آینده افزایش خواهد یافت و میانگین قیمت نفت برنت به ۷۰.۵۰ دلار در هر بشکه کاهش می‌یابد، در حالی که میانگین قیمت امسال ۷۹.۶۴ دلار بوده است.

دیدار پوتین و نخست‌وزیر اسلواکی: بحران گاز و روابط روسیه- اتحادیه اروپا

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، روز یکشنبه در کرمین با رابرت فیکو، نخست‌وزیر اسلواکی، ملاقات کرد. این دیدار در حالی انجام شد که قرارداد انتقال گاز روسیه از طریق اوکراین به پایان می‌رسد و اسلواکی برای حفظ این جریان‌ها از سال 2025 تلاش می‌کند.

فیکو که در سال 2023 به قدرت رسید، سیاست خارجی اسلواکی را به سمت نزدیکی بیشتر با روسیه تغییر داده و از کمک‌های نظامی به اوکراین و تحریم‌های ضد روسی انتقاد کرده است.

IR OIL MARKET NEWS

فیکو تأکید کرد که پوتین آمادگی روسیه برای ادامه تأمین گاز به اسلواکی و غرب را تأیید کرده است، اما با توجه به موضع اوکراین، این امر پس از 1 ژانویه 2025 عملاً غیرممکن خواهد بود.

اسلواکی که به تأمین گاز از طریق اوکراین وابسته است، در تلاش است تا از هزینه‌های بالای خرید گاز از منابع دیگر جلوگیری کند. در عین حال، اوکراین بارها از تمدید قرارداد انتقال گاز خودداری کرده و اتحادیه اروپا همچنان نسبت به گسترش روابط نزدیک‌تر اسلواکی با روسیه هشدار می‌دهد.

چالش‌های بازار سعودی در برابر زمستان نفتی

بازارهای مالی عربستان سعودی با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند، زیرا این کشور با کاهش احتمالی قیمت نفت و کندی رشد اقتصادی روبروست.

اگرچه عربستان در راستای چشم‌انداز 2030 تلاش کرده تا وابستگی‌اش به نفت را کاهش دهد، اما همچنان درآمدهای نفتی بخش بزرگی از اقتصاد را تشکیل می‌دهند.

در سال گذشته، رشد 4.4 درصدی تقاضای داخلی نشان‌دهنده تلاش‌های موفق در این زمینه است، اما رشد کلی تولید ناخالص داخلی منفی بوده است.

پیش‌بینی می‌شود که قیمت نفت در سال 2025 تحت فشار باقی بماند و سیاست محتاطانه تولید عربستان نیز درآمدهای نفتی این کشور را با چالش روبه‌رو کند.

در همین حال، کاهش هزینه‌های دولتی و افزایش بدهی عمومی، فشار بیشتری به اقتصاد وارد کرده است.

افزایش سهم خاورمیانه در واردات نفت هند؛ کاهش سهم روسیه به کمترین میزان در سه ماه اخیر

طبق داده‌های ردیابی کشتی‌ها واردات نفت خام هند در ماه نوامبر نشان‌دهنده افزایش سهم نفت خاورمیانه به بالاترین میزان در 9 ماه گذشته است، در حالی که سهم روسیه به کمترین حد خود در سه ماه اخیر کاهش یافته است.

با وجود تحریم‌ها علیه روسیه که هدفشان کاهش درآمد نفتی مسکو برای تأمین مالی جنگ اوکراین بود، پالایشگاه‌های هند همچنان به خرید نفت ارزان روسیه ادامه داده‌اند. در ماه نوامبر، هند 13 درصد کمتر از ماه اکتبر نفت روسیه وارد کرد که به 1.52 میلیون بشکه در روز (bpd) رسید، معادل حدود 32 درصد از کل واردات نفت این کشور.

در مقابل، هند در ماه نوامبر 2.28 میلیون بشکه در روز نفت از خاورمیانه وارد کرده که نسبت به اکتبر 10.8 درصد افزایش داشته و حدود 48 درصد از کل واردات نفت هند را تشکیل می‌دهد.

به گفته یک مقام مسئول در صنعت پالایش نفت هند، برخی از پالایشگاه‌ها به دلیل انجام تعمیرات در واحدهای خود، واردات نفت روسیه را کاهش دادند، اما همچنان به دریافت مقادیر توافق‌شده تحت قراردادهای سالانه با تولیدکنندگان خاورمیانه ادامه دادند.

صادرات نفت روسیه از بنادر غربی این کشور در ماه نوامبر کاهش یافت، زیرا پالایشگاه‌های داخلی که تعمیرات خود را به پایان رسانده بودند، تقاضای بیشتری برای نفت داشتند.

علاوه بر این، روسیه که یکی از اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) است، وعده داده که از پایان سال 2024 تولید نفت خود را به‌منظور جبران تولید بیش از حد قبلی کاهش دهد.

در ماه نوامبر، هند حدود 4.7 میلیون بشکه در روز نفت وارد کرده است که نسبت به اکتبر 2.5 درصد افزایش و نسبت به سال گذشته 5 درصد بیشتر است. روسیه همچنان بزرگ‌ترین تأمین‌کننده نفت هند باقی مانده و پس از آن عراق و عربستان سعودی قرار دارند.

افزایش خرید نفت خاورمیانه سهم نفت اوپک از واردات نفت خام هند را به بالاترین میزان در 8 ماه گذشته، یعنی 53 درصد، رسانده است.

در مقابل، سهم کشورهای اتحادیه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (CIS)، شامل روسیه، قزاقستان و آذربایجان، از واردات هند در ماه نوامبر به 35 درصد کاهش یافته است، در حالی که این سهم در ماه اکتبر 40 درصد بود.

چالش‌های توقف انتقال گاز روسیه از طریق اوکراین به اروپا

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، روز یکشنبه با رابرت فیکو، نخست‌وزیر اسلواکی، در کرملین دیدار کرد. این دیدار همزمان با نزدیک شدن به تاریخ انقضای قرارداد انتقال گاز روسیه از طریق اوکراین انجام گرفت.

زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، روز پنجشنبه اعلام کرده بود که کی اف ممکن است به ادامه انتقال گاز روسیه از طریق اوکراین راضی باشد، اما تنها در صورتی که مسکو پرداختها را تا پس از جنگ دریافت نکند، شرایطی که به نظر نمی‌رسد مسکو بپذیرد.

پوتین نیز روز گذشته تصریح کرد که هیچ توافق جدیدی با کی اف برای ادامه ارسال گاز از طریق اوکراین به اروپا انجام نخواهد شد.

حجم گاز انتقالی از طریق اوکراین

انتقال گاز روسیه از طریق اوکراین به اروپا در مقایسه با دیگر مسیرها حجم زیادی ندارد. روسیه در سال 2023 تنها حدود 15 میلیارد متر مکعب گاز از طریق اوکراین ارسال کرد که فقط 8% از مجموع جریان‌های اوج گاز روسیه به اروپا در سال‌های 2018-2019 را تشکیل می‌دهد.

روسیه در گذشته حدود نیم قرن برای تصاحب سهم بازار گاز اروپا وقت صرف کرد و در اوج خود توانسته بود 35% از بازار گاز اروپا را در اختیار داشته باشد. اما از زمان حمله روسیه به اوکراین در سال 2022، مسکو سهم خود را از دست داده و رقبایی همچون نروژ، ایالات متحده و قطر جایگزین آن شده‌اند.

بعد از دست دادن صادرات گاز روسیه به اتحادیه اروپا، قیمت گاز در این منطقه در سال 2022 به اوج خود رسید. اما به دلیل کاهش حجم و تعداد محدود مشتریان برای گاز باقی‌مانده، پیش‌بینی می‌شود که این افزایش قیمت‌ها تکرار نخواهد شد.

مسیر اوکراین

IR OIL MARKET NEWS

خط لوله (Urengoy-Pomary-Uzhgorod) که از دوران شوروی باقی مانده است، گاز را از سیبری به اسلواکی می‌رساند. این خط لوله از شهر Sudzha در منطقه کورسک روسیه عبور می‌کند، که اکنون تحت کنترل نیروهای اوکراینی است. پس از عبور از اوکراین، گاز به اسلواکی می‌رسد و از آنجا به جمهوری چک و اتریش منتقل می‌شود.

با اینکه این مسیر هنوز فعال است، اما با توقف جریان گاز از گازپروم به OMV اتریش در اواسط نوامبر به دلیل اختلافات قراردادی، تغییراتی در مسیرهای تأمین گاز به وجود آمده است. با این حال، اتریش همچنان بیشترین گاز خود را از این مسیر دریافت می‌کند و روسیه حدود دو سوم از واردات گاز مجارستان را تأمین می‌کند.

چرا مسیر اوکراین هنوز به کار خود ادامه می‌دهد؟

با وجود اینکه حجم گاز روسیه از طریق اوکراین کم شده، اما این مسیر همچنان موضوعی مهم برای اتحادیه اروپا به شمار می‌آید. بسیاری از کشورهای اتحادیه اروپا مانند فرانسه و آلمان اعلام کرده‌اند که دیگر گاز روسیه نخواهند خرید، اما کشورهای اسلواکی، مجارستان و اتریش که روابط نزدیکی با مسکو دارند، همچنان به خرید گاز از روسیه ادامه می‌دهند.

این کشورها استدلال می‌کنند که گاز روسیه اقتصادی‌ترین سوخت است و همچنین از کشورهای همسایه اتحادیه اروپا به دلیل هزینه‌های بالای ترانزیت گاز جایگزین انتقاد می‌کنند.

اوکراین همچنان از ترانزیت گاز روسیه درآمد زیادی دارد. طبق محاسبات، گازپروم در سال 2024 پیش‌بینی می‌کند که حدود 5 میلیارد دلار از گاز انتقالی خود از طریق اوکراین درآمد کسب کند.

چشم‌انداز آینده: آیا جایگزینی برای مسیر اوکراین وجود دارد؟

یکی از گزینه‌های موجود برای گازپروم این است که برخی از گازها را از طریق مسیرهای دیگر تأمین کند، از جمله ترک استریم یا از طریق بلغارستان، صربستان و مجارستان. اما ظرفیت این مسیرها محدود است و نمی‌توانند نیازهای اتحادیه اروپا را به‌طور کامل تأمین کنند.

مجارستان همچنان تأکید دارد که مسیر اوکراین باید باز بماند و گفته است که حتی اگر این مسیر مسدود شود، گاز خود را از طریق ترک استریم از جنوب دریافت خواهد کرد.

اتحادیه اروپا و اوکراین نیز از آذربایجان خواسته‌اند تا به تسهیل مذاکرات با روسیه در مورد قرارداد ترانزیت گاز کمک کند. به‌ویژه که در حال حاضر مسکو و کی‌اف نتوانسته‌اند بر سر توافقی برای ادامه صادرات گاز از طریق اوکراین به توافق برسند.

در نهایت، توقف کامل گاز روسیه از طریق اوکراین می‌تواند تغییرات زیادی در بازار انرژی اروپا ایجاد کند و چالش‌هایی برای کشورهای مختلف به‌وجود آورد. در این میان، کشورهای با وابستگی بیشتر به گاز روسیه، مانند مجارستان و اتریش، در موقعیت حساسی قرار خواهند داشت.

IROILMARKET

IR OIL
MARKET

بازار نفت گاز پتروشیمی

0933 781 3003

IROILMARKET.COM

IROILB2B.COM